

Accountantsverslag 2014

Verandering door ambtelijke fusie.

*Accountantsverslag
2014 voor Gemeente
Beemster*

xxxx 2015

De volgende zaken zijn per 4 juni 2015 nog onderhanden:

- Beoordelen memoriaalboekingen
- IC Leges en vergunningen is nog onderhanden
- Stukken ontvangen rondom verhuuropbrengsten, nog te beoordelen
- Review uitgevoerde werkzaamheden binnen controleteam
- Dossierafronding PwC, het kan zijn dat hier nog aanvullende vragen uit volgen.

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

Aan de gemeenteraad van gemeente Beemster
t.a.v. de heer M. Timmerman, griffier
Postbus 7
1462 ZG Middenbeemster

Xxx juni 2015

Referentie: RG/WB

Accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2014

Geachte leden van de raad,

Met genoegen presenteren wij u ons accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2014 van gemeente Beemster. Dit verslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle van de jaarrekening. Deze bevindingen zijn besproken met de ambtelijke organisatie en de wethouder financiën als vertegenwoordiger van het college van burgemeester en wethouders. Hun standpunten zijn eveneens samengevat in dit verslag.

Wij hebben de inhoud van dit verslag op 9 juni 2015 besproken tijdens de vergadering met uw gemeenteraad. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruikmaken om u en uw medewerkers te bedanken voor de medewerking die we ervaren hebben tijdens onze werkzaamheden.

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

R. Goldstein RA
Partner

Inhoudsopgave

1. Onze kernboodschappen

2. Belangrijkste controlebevindingen

- 2.1. Een goedkeurende verklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid
- 2.2. Tijdens onze controle hebben wij diverse bevindingen geconstateerd
- 2.3. SiSa is goed verlopen
- 2.4. Kwaliteit van de door het college gemaakte schattingen bij het opstellen van de jaarrekening binnen acceptabele bandbreedtes
- 2.5. Belangrijke risico's zijn onderkend binnen uw grondexploitaties
- 2.6. Uw jaarstukken geven voldoende inzicht
- 2.7. De financiële positie van Beemster

3. Uw interne beheersing kan aan kracht winnen

- 3.1. Uw interne beheersing kan aan kracht winnen in relatie met de samenwerking met Purmerend
- 3.2. Concernbreed intern controleplan is aanwezig
- 3.3. Aangescherpte regelgeving voor samenwerking met interne accountantsfunctie

3.4. Overall rapportage bevindingen VIC ten behoeve van de rechtmatigheid is niet opgesteld.

3.5. Bevindingen ten aanzien van uw IT-omgeving

3.6. Fraudebeheersing

3.7. Wij bevestigen onze onafhankelijkheid over het boekjaar 2014

4. 2015 en verder

4.1. De invoering van de decentralisaties brengt veel risico's met zich mee

4.2. Significante wijzigingen in de Nederlandse regelgeving inzake controles

4.3. In 2015 extra last vakantiegeld

4.4. Inventariseer tijdig uw vennootschapspositie

5. Bijlagen

5.1. Single information Single audit (SiSa)

5.2. Overzicht bevindingen interne beheersing

5.3. Overzicht status bevindingen IT omgeving

1. Onze kernboodschappen

1. Wij hebben onze controle **<nagenoeg>** afgerond en zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken op de aspecten rechtmatigheid en getrouwheid. Ook de SiSa-bijlage bevat geen materiële fouten of onzekerheden.
 2. De oplevering van de balansdossiers ter onderbouwing van de jaarrekening waren voldoende van kwaliteit maar het proces kan scherper. Ten eerste vragen we aandacht voor de consequenties van wijzigingen in het BBV en de borging van deze kennis. Als voorbeeld noemen we de notitie riool. Deze was nog niet in de concept-jaarrekening verwerkt. Daarnaast dient ook het proces rondom het aanmaken en vastleggen van verplichtingen en opdrachten in samenwerking met de beleidsmedewerkers te worden versterkt. Voorbeeld hiervan is de door Beemster nog geïdentificeerde correctie van €129.000,- uit hoofde van de aansluiting bij het RUD
 3. De ambtelijke fusie tussen Beemster en Purmerend is in 2014 gerealiseerd. Dit vraagt ook in 2014 de nodige aandacht en afstemmingen. Tijdens de interne controle van de sociale zaken is bijvoorbeeld vastgesteld dat de facturen van Beemster voor gevolgde opleidingen van cliënten waren geboekt bij de gemeente Purmerend.
 4. Wij vragen uw specifieke aandacht voor de aangescherpte externe richtlijnen ten aanzien van het steunen op de interne controles. Dit gaat o.a. om de positionering van de interne controle en het centraal rapporteren van bevindingen aan de directie. Bij een aantal interne controles hebben wij aanvullende werkzaamheden door de organisatie laten doen.
 5. De grondexploitatie in het samenwerkingsverband De Beemster Compagnie hebben wij met de directie van Beemster Compagnie besproken en beoordeeld. Door EY is een goedkeurende verklaring verstrekt bij deze jaarrekening. Er volgen uit onze werkzaamheden geen bijzonderheden. Zoals bekend zijn de posities van Beemster Compagnie niet in de jaarrekening van Beemster verwerkt.
 6. We hebben de volgende opmerkingen inzake de grondexploitaties
 - a. Er wordt gerekend met een rekenrente van 3,5%. Door dit rentepercentage wordt rekening gehouden met het risicoprofiel van de grondexploitaties en is de risico-opslag in het rentepercentage van 1%.
 - b. M.b.t. de herontwikkeling van het speeltuinterrein ZOB is de verliesvoorziening verhoogd van € 782.500 tot €917.000. Dit is onderbouwd met het raadsbesluit van 30 oktober 2014.
 - c. De grex, gronden nabij Noorderpad, laat een resultaatafname van €62.000 zien in 2014. Dit is in overeenstemming met het behaalde resultaat bij gehele oplevering in januari 2015.
- Met betrekking tot de niet in exploitatie genomen gronden hebben we de volgende opmerkingen:
- d. De niegg Zuidoostbeemster fase 2 is 2011 aangekocht en gewaardeerd voor €2.349.042. Dit is €56,93 per M². Sindsdien zijn er weinig ontwikkelingen geweest maar het stellig voornemen tot ontwikkeling na 2020 van de Raad is aanwezig. Er is een reserve ad €658.000 opgenomen ter dekking van de toekomstige rentelasten tot 2020.
 - e. Het voormalig kantoorpand van de TDBZ te Middenbeemster is in 2014 aangekocht. Het betreft een strategische aankoop, waarvoor in de toekomst plannen zullen worden ontwikkeld.
7. De gehanteerde methodiek tot het vormen van voorzieningen is verdedigbaar maar dient up to date te zijn. Daarnaast blijven werkelijke onderhoudskosten in 2014 achter op de begroting (€ 183.000 t.o.v. € 272.000).
 8. Bij de controle op het gemeentelijk vastgoed en de verhuuropbrengsten hebben wij een onzekerheid ten aanzien van de opbrengstenverantwoording geconstateerd. Dit blijft binnen de marges van onze materialiteit, maar de verbanden tussen aantal panden, leegstand en facturering dienen beter gemaakt te worden.
 9. Wij vragen in het bijzonder aandacht voor Cyber security. Dit is geen IT-uitdaging (meer), het is een organisatie brede aangelegenheid. Wij zien dat u hier bewust mee bezig bent in het hernieuwde informatiebeveiligingsbeleid.
 10. Alle gemeentes worden per 1 januari 2015 geconfronteerd met nieuwe taken en verantwoordelijkheden op het gebied van jeugdzorg, WMO en participatievoorzieningen. De komende tijd zullen de nieuwe taken moeten worden geborgd in de processen en de interne controle zal moeten worden ingevuld.

2. Belangrijkste controlebevindingen

2.1. Een goedkeurende verklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2014 van gemeente Beemster nagenoeg afgerond en zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken op xxx ten aanzien van de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid, onder voorbehoud van goedkeuring van deze jaarrekening door de raad op xxx.

Uit onze controle blijkt één onzekerheid op het gebied van getrouwheid

Tijdens onze controle en tot de datum van dit verslag hebben wij een aantal controleverschillen geconstateerd boven onze rapportagedrempel van € 11.539.

Naar aanleiding van onze controle heeft geen correctie plaatsgevonden. Zie hiervoor onderstaande tabel.

In onderstaande tabel hebben wij de ongecorrigeerde fouten en onzekerheden met betrekking tot het aspect getrouwheid opgenomen.

Controleverschillen <u>getrouwheid</u>:	Fouten DT/(CT)	Onzeker- heden DT/(CT)	Toelichting
<i>Ongecorrigeerde verschillen</i>	<i>€'000</i>	<i>€'000</i>	
Risico op onvolledige opbrengstverantwoording verhuur gymlokalen / multifunctioneel centrum		PM	REF 1
Totaal	0	PM	
In % van de totale lasten	1%	3% +PM	
Goedkeuringstoleranties	232.000	696.000	
Oordeel	Goedkeurend		

De geconstateerde tekortkomingen en onzekerheden blijven binnen de door u vastgestelde controletoleranties. Derhalve hebben wij de intentie om een goedkeurende verklaring op het aspect getrouwheid af te geven.

De getrouwheidsonzekerheid is ook een onzekerheid voor de rechtmatigheid

Dit jaar heeft de gemeente Beemster rechtsmatigheidsonderzoeken uitgevoerd volgens een met PwC afgestemd intern controleplan. Op basis van deze onderzoeken en de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden, hebben wij geen tekortkomingen en onzekerheden geconstateerd

Controleverschillen <u>rechtmatigheid</u>:	Fouten DT/(CT)	Onzeker- heden DT/(CT)	Toelichting
	<i>€'000</i>	<i>€'000</i>	
Risico op onvolledige opbrengstverantwoording verhuur gymlokalen / multifunctioneel centrum		PM	REF 1
Totaal		+PM	
In % van de totale lasten	1%	3%	
Goedkeuringstoleranties	232.000	696.000	
Oordeel	Goedkeurend		

Ref 1, Verhuur / objectadministratie niet op orde

Gedurende de controle van de verhuuropbrengsten hebben wij geconstateerd dat er onvoldoende waarborging is rondom de volledigheid van de opbrengstverantwoording. Door de acties van de afdeling vastgoed is een groot deel gecorrigeerd maar ten aanzien van de gymlokalen welke worden verhuurd op basis van reserveringen blijft onzekerheid bestaan. Dit wordt veroorzaakt door te grote toegangsrechten tot de gymzalen en een onvoldoende op orde zijnde reserveringen administratie. Voor 2015 zijn hier al corrigerende acties op ondernomen, voor 2014 heeft het risico plaatsgevonden dat gebruik is gemaakt van de zalen zonder dat dat facturering tegenover staat. Deze constatering is

niet in harde cijfers uit te drukken maar is niet van materieel belang voor de getrouwheid van de jaarrekening.

Daarnaast was bij aanvang boekjaar 2014 geconstateerd dat de objecten administratie niet op orde was. Dit is gedurende 2014 gecorrigeerd door een aansluiting te maken tussen de objecten administratie en de WOZ administratie van de afdeling belastingen.

Uw grondslagen voor financiële verslaggeving zijn aanvaardbaar

De jaarrekening is opgesteld door gemeente Beemster in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld;
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld; en
- de geschiktheid van het gebruikte normenkader voor rechtmatigheid beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en het normenkader voor rechtmatigheid die het college van burgemeester en wethouders heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2014 en de totstandkoming van transacties aanvaardbaar zijn.

De toelichtingen in de jaarrekening voldoen aan het BBV

Wij hebben de toelichtingen in de jaarrekening beoordeeld en zijn van mening dat deze in overeenstemming zijn met de vereisten zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

2.2. Tijdens onze controle hebben wij diverse bevindingen geconstateerd

Toepassing Notitie Riolering

De investeringen in rioleringsvoorzieningen en afvalstoffen ad € 3.542.301 tot en met 2014 zijn, op grond van een stelselwijziging in de BBV, binnen de Materiële vaste activa overgeheveld naar de Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven. Dit heeft geen effecten op het eigen vermogen per 31 december 2014 en de resultaatbepaling over 2014 gehad.

Er is een egaliseringsreserve vervanging/renovatie riolering opgenomen ad €469.941 met als doel fluctuaties in de tarieven als gevolg van groot onderhoud en/of vervanging van riolering op te kunnen vangen. Het betreft hier dus geen meerjaren onderhoudsvoorziening welke volgens de notitie riolering als voorziening zou moeten worden aangemerkt.

Meerjarenonderhoudsplan is aanwezig maar onderhoud is achterstallig

Ten behoeve van de opgenomen onderhoudsvoorziening gemeente Beemster het volgende:

In het verleden is er een samenwerkingsverband geweest met gemeente Zeevang inzake het onderhoud van de activa bij gemeente Beemster. De technische dienst van Beemster en Zeevang beheerde de gebouwen en actualiseerde het onderhoudsplan. Sinds de ambtelijke samenvoeging van gemeente Beemster met gemeente Purmerend is het beheer van het onderhoud van de gebouwen overgegaan naar gemeente Purmerend. Dit wordt beheerd worden door de afdeling vastgoed binnen gemeente Purmerend.

Ten aanzien van de gerealiseerde onttrekkingen in 2014 lopen deze achter op de begrote onttrekkingen. De verwachting voor nu is dat het onderhoud wat niet is uitgevoerd in 2014 wordt doorgeschoven naar 2015. De verwachting is dat halverwege 2015 hier meer zekerheid over is. Een eventuele vrijval van de voorziening zal dan ook geboekt worden in 2015. Het meerjarenonderhoudsplan van 2014 is beschikbaar en nog door de technische dienst Beemster en Zeevang geactualiseerd. De afdeling vastgoed Purmerend wil dit plan zelf eerst verder beoordelen. In 2015 zullen eventuele professionaliseringsslagen hieromtrent worden besproken en wanneer nodig doorgevoerd.

Boekingsgang van dotaties en ontrekkingen uit de voorzieningen

Gedurende de controle op de voorzieningen en baten en lasten hebben wij geconstateerd dat de boekingsgang rondom voorzieningen niet geheel juist is. De voorziening wordt in jaar 200x-1 op geboekt wat juist gaat. Echter in het jaar x worden gemaakte kosten niet direct ten laste van de voorziening geboekt maar op het betreffende programma verantwoord. Daarnaast wordt per jaar einde bepaald welke waarde de voorziening nog moet hebben en wordt de vrijval bepaald en geboekt ten baten van de algemene dekkingsmiddelen. Hierdoor ontstaat er een scheef beeld t.a.v. werkelijke baten en lasten per programma. Wij raden u aan deze systematiek te analyseren en aan te passen ter professionalisering en de transparantie van de jaarrekening. Kostenboekingen dienen direct ten laste van de voorziening worden gebracht op het moment dat zij plaatsvinden.

Incidentele baten activering startersleningen

Gedurende 2014 zijn de uitgegeven startersleningen over 2011 tot en met 2014 geactiveerd op de balans resulterend in een bate van €413.000. Dit betreft de aangehouden rekening bij het SVn waaruit op grond van de deelnemingsovereenkomst startersleningen worden verstrekt. Door de ambtelijke fusie met de gemeente Purmerend is geconstateerd dat Purmerend deze leningen activeert en daarbij ook de baten verantwoord per jaar waar Beemster alleen de lasten verantwoordde. Beemster heeft er voor gekozen deze baten door te voeren in de jaarrekening 2014.

Paragraaf verbonden partijen is aangescherpt en voldoet aan Het BBV

Medeoverheden brengen steeds meer taken onder bij verbonden partijen. Hierdoor neemt het belang van het realiseren van de doelstellingen voor de medeoverheden toe. In dit kader is het BBV aangepast. Het BBV schrijft voor dat voor iedere verbonden partij met ingang van het boekjaar 2014 verplichte toelichtingen in de paragraaf verbonden partijen opgenomen dienen te worden.

Wij hebben beoordeeld of de toelichtingen in uw jaarrekening voldoen aan de gestelde eisen volgens Het BBV. Uw paragraaf verbonden partijen voldoet aan de voorschriften, waardoor in uw jaarverslag een transparant beeld aanwezig is over de financiële situatie en risico's bij uw verbonden partijen.

Raad moet bepalen of begrotingsoverschrijdingen vallen binnen de gestelde kaders

In het hoofdstuk Financieel resultaat 2014 is een samenvatting gegeven van de begrotingsoverschrijdingen op de gemeentelijke lasten. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de raad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten.

In onderstaande tabel hebben wij de programma's met een overschrijding op de lasten aangegeven of de overschrijding wordt gecompenseerd door hogere baten. Een bedrag tussen haakjes betekent een begrotingsoverschrijding op de lasten of een orderrealisatie op de baten.

(x € 1.000)	Lasten	Baten	Totaal
PGRo1 Publieksdiensten voor Beemster	(17)	5	(12)
PGRo4 Duurzaamheid en milieu in Beemster	(53)	35	(18)
PGRo8 Beemster Bestuur en Staf	(181)	3	(179)

Begrotingsrechtmatigheid

Uit bovenstaande analyse blijkt dat op programma 1, 4 en 8 de overschrijding op de lasten gedeeltelijk wordt gecompenseerd door een overschrijding op de programma baten.

Voor programma 1 komen de hogere lasten voort uit de samenvoeging van de afdeling belastingen met die van Purmerend. Voor programma 4 worden de hogere lasten veroorzaakt vanuit hogere bijdragen aan de RUD en betreffen de hogere baten een extra bijdrage voor het project waterberging. Voor programma 8 zijn de hogere lasten gerelateerd aan hogere vergoedingen voor de raad, hogere accountantskosten en wachtgeldverplichtingen. Dit staat adequaat toegelicht in de jaarrekening paragraaf begrotingsrechtmatigheid.

2.3. SiSa is goed verlopen

Onderdeel van uw jaarrekening is de SiSa-bijlage. Via deze bijlage worden diverse rijks- en provinciale uitkeringen verantwoord. Wij voeren onze controle uit op grond van specifieke instructies van de rijksoverheid die onder meer zijn vastgelegd in de “Nota verwachtingen accountantscontrole 2014”.

Er zitten geen fouten en onzekerheden in de definitieve SiSa-bijlage die wij dienen te rapporteren

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) gelden voor SiSa zwaardere rapportagetoleranties dan u als Raad in uw controleprotocol heeft opgenomen. Dit om de ministeries in staat te stellen om de specifieke uitkeringen vast te kunnen stellen en de Algemene Rekenkamer van informatie te voorzien. De controle is goed verlopen. Er zitten geen fouten en onzekerheden in de definitieve SiSa-bijlage die wij dienen te rapporteren, zie voor verdere details paragraaf 5.1 bij dit rapport.

Concept tbv bespreking

2.4. Kwaliteit van de door het college gemaakte schattingen bij het opstellen van de jaarrekening binnen acceptabele bandbreedtes

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het college belangrijke schattingen aangaande de verslaggeving toe te passen en toe te lichten. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2014 beoordeeld en hebben geconcludeerd dat deze zijn gebaseerd op controle-informatie en evenwichtige schattingen. De onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijkste schattingen	Bevindingen 2014	Toelichting
	Verwachte levensduur en waardering van materiële vaste activa	● (E)
Waardering vastgoed	● (E)	In de komende jaren zal ten aanzien van (onderwijs)vastgoed duidelijk worden of nog sprake is van vastgoed wat de bestemming 'te verkopen' krijgt. Momenteel is er geen sprake van leegstaande onderwijspanden in eigendom van de gemeente Beemster. Het gemeentehuis van de gemeente Beemster staat na de ambtelijke fusie met de gemeente Purmerend gedeeltelijk leeg. Aldus het bestuur bestaat er nog geen intentie om de bestemming te wijzigen van maatschappelijk naar bedrijfseconomisch. Voor het per 1 januari 2014 leegstaande gedeelte wordt gekeken of hier in eerste instantie organisaties met een maatschappelijke functie kunnen worden ondergebracht. Het bestuur ziet nog geen trigger tot het doen van een waardevermindering van het pand.
Waardering financiële vaste activa	● (E)	De financiële vaste activa bestaan voornamelijk uit leningen die verstrekt zijn en waarop conform de overeenkomst afgelost wordt. We hebben de inbaarheid beoordeeld van deze leningen en vastgesteld dat er geen leningen zijn die afgewaardeerd dienen te worden. Daarnaast is er ook sprake van kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen welke zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Nieuw in 2014 zijn de geactiveerde langlopende vorderingen uit hoofde van verleende starterleningen via het SVN. De geactiveerde bedragen sluiten aan op de saldobestemmingen van het SVN.
Inbaarheid van debiteuren	● (E)	Voor de bijstandsdebiteuren is een nieuwe systematiek gevolgd om de inbaarheid te bepalen. Gedurende 2014 is op persoonsniveau beoordeeld welk gedeelte van de vordering inbaar is. Hierbij is €121.501,- van het totale saldo bijstandsdebiteuren ad €179.636,- aangemerkt als oninbaar en voorzien. Wij achten deze reservering voor oninbare debiteuren realistisch. Op basis van onze werkzaamheden op de overige debiteuren en belastingdebiteuren hebben wij de opgenomen voorziening ad €39.500,- als evenwichtig beoordeeld. Deze voorziening is op basis van "case by case basis" bepaald.
Juistheid en volledigheid van de voorziening	● (O)	Bij de beoordeling van de onderhoudsvoorzieningen hebben wij geconstateerd dat het onderhoud gedurende 2014 is achtergebleven op het meerjarenonderhoudsplan. De gemeente geeft aan dat dit wordt veroorzaakt door de fusie met gemeente Purmerend en de overgang van het vastgoedbeheer. Onderhoud 2014 zal worden doorgeschoven naar 2015.
Juistheid en volledigheid kortlopende schulden en overlopende passiva	● (E)	Uit onze controle op de volledigheid van de overige schulden en de overlopende passiva hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd. Echter willen wij er u op wijzen dat de verplichtingen administratie verbeterd kan worden om toekomstige kosten beter in zicht te hebben. Door de ambtelijke fusie met Purmerend is de volledigheid al beter gewaarborgd.

Controleverschil (CV)

Voorzichtig (V)

Evenwichtig (E)

Optimistisch (O)

Controleverschil (CV)

Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen

2.5. Belangrijke risico's zijn onderkend binnen uw grondexploitaties

Bijzonderheden in uw grondexploitaties

De grondexploitaties vormen een belangrijk onderdeel van uw balans. Landelijk bestaat nog steeds veel aandacht voor de waardering van de grondposities. Hierbij wordt onder andere gesproken over de risico's in de prijsstellingen, de programmering/fasering. Beemster heeft hier de afgelopen jaren al actief op ingespeeld. Dit ging gepaard met afwaarderingen c.q. getroffen voorzieningen.

In 2014 is het aantal verkochte kavels in Beemster beperkt geweest. De werkelijke verkopen blijven achter bij de vorig jaar geprognoseerde verkopen. Een beeld dat we landelijk bij vrijwel alle gemeenten terugzien.

Beemster heeft op basis van het beeld over 2014 de prognoses voor de komende jaren verder bijgesteld. Daarbij is kritisch gekeken naar de programmering. De verkopen zijn bij een aantal projecten naar latere jaren doorgeschoven.

In onze controle hebben wij ook in 2014 veel aandacht besteed aan de waardering van uw grondexploitaties. In deze paragraaf gaan wij in op onze bevindingen en aandachtspunten naar aanleiding van onze controle.

Uw grondexploitaties geven het volgende beeld

Onder de voorraden zijn ultimo 2014 de volgende onderdelen verantwoord:

(x € 1.000)	Stand per 31-12-2014	Stand per 31-12-2013
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	2.751	6.821
Onderhanden werk / gronden in exploitatie	1.873	2.695
Overige voorraden	64	62
Voorziening verwachte verliezen	(917)	(966)
Totaal	3.770	8.611

Tabel 5 Specificatie voorraden

Aandachtspunten in de projecten

Wij willen u graag informeren over de volgende projecten:

- a. De herontwikkeling van het speeltuinterrein ZOB laat een verliesvoorziening zien van €917.000 en heeft een totale waarde van € 773.424 gebaseerd op de begrote opbrengsten uit grondverkoop van €973.000 -/- €200.000 begrote kosten woonrijp maken. Dit is onderbouwd met het raadsbesluit van 30 oktober 2014 en vastgestelde kavelprijzen met de projectontwikkelaar.
- b. De Herontwikkeling locatie voormalig buurthuis te ZOB is afgerond in 2014 met een nadelig resultaat al voorzien in voorgaande jaren.
- c. De grex, gronden nabij Noorderpad, laat een resultaatname van €62.000 zien in 2014. Dit is in overeenstemming met het behaalde resultaat bij gehele oplevering in januari 2015.

Niet in exploitatie genomen gronden

- a. De neg Zuidoostbeemster fase 2 is 2011 aangekocht en gewaardeerd voor €56,93 per M² ad € 2.349.042. Sindsdien is zijn er weinig ontwikkelingen geweest maar het stellig voornemen tot ontwikkeling na 2020 van de Raad is aanwezig. Er is verder ook een reserve ad € 658.000 opgenomen ter dekking van de toekomstige rentelasten tot 2020. Wij achten de waardering van de grondpositie redelijk.
- b. Het voormalig kantoorpand van de TDBZ te Middenbeemster is in 2014 aangekocht. Het betreft een strategische aankoop, waarvoor in de toekomst plannen zullen worden ontwikkeld.

Samenwerkingsverband De Beemster compagnie

Gedurende 2014 zijn de grondposities de Keyser en de Nieuwe Tuinderij overgedragen aan V.O.F. de Beemster Compagnie. Wij hebben de posities besproken met de directie waaruit geconcludeerd kan worden dat de verwachte resultaten van deze grondposities rondom 0 liggen. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit voornamelijk komt door de lage markt rente ten opzichte van de rekenrente. Verder hebben wij de jaarrekening gecontroleerd door EY beoordeeld waaruit wij geen bijzonderheden hebben geconstateerd.

De interne beheersing van de grondexploitaties is voldoende maar kan kracht winnen aan voorspellend vermogen

De Commissie BBV adviseert gemeenten om te bezien of de looptijd en grootte van de grondexploitaties in verhouding staat tot de adequate beheersing van alle aspecten en risico's binnen de grondexploitaties. Wij zijn van mening dat het huidige niveau van de interne beheersing voldoende is.

Er word geen Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) opgesteld. Gezien de geringe omvang van de grondposities achten wij dit ook niet nodig. Grondposities met een groter risico worden ondergebracht bij de Beemster Compagnie onder bestuur en penvoering van BPD.

Waardering is onder meer afhankelijk van schattingen

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op, waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Hierbij dient te worden gedacht aan het inflatiecijfer waartegen toekomstige kosten en opbrengsten worden gecorrigeerd, gehanteerde rentepercentages, de looptijd van het project (inclusief moment van geplande opbrengsten en kosten) en de uitgifteprijs. Deze parameters bepalen in hoge mate het verwachte financiële resultaat.

In de jaarrekeningcontrole is de controle van de grondexploitaties een belangrijk aandachtspunt geweest. Hierbij is vooral de kwaliteit van de inschattingen onderwerp van gesprek geweest. In de tabel op de volgende pagina zijn onze bevindingen weergegeven ten aanzien van deze schattingen.

Concept tbv bespreking

Belangrijkste schattingen	Bevindingen		Toelichting
	2014		
Gehanteerde rekenrente	● (E)		Er wordt gerekend met een rekenrente van 3,5% door de Gemeente Beemster. Dit percentage ligt in lijn met die van vergelijkbare gemeenten Door dit rentepercentage wordt rekening gehouden met het risicoprofiel van de grondexploitaties en is de risico-opslag in het rentepercentage van 1%. Het percentage is gebaseerd op de rente waartegen op dit moment een langlopende lening kan worden aangetrokken met een looptijd van tien jaar + een opslag van 1%.
Kostenstijging	● (E)		Voor de kostenstijging hanteert de gemeente een percentage van 1,5%. Een percentage van 1,5% is op korte termijn opportuun. Op lange(re) termijn lijkt deze indexering optimistisch, maar u gaat er vanuit dat de nu lopende grondexploitaties een kortlopend karakter hebben.
Opbrengstenstijging	● (E)		Er is in de grondposities geen rekening gehouden met procentuele kostenstijgingen. Er is voornamelijk sprake van vaste kavelprijzen afgesproken met de projectontwikkelaar.
Verkooprijzen	● (E)		Wij hebben vastgesteld dat resultaatname is gebaseerd op werkelijke verkooptransacties in 2015. Daarnaast voor de lopende grondexploitaties is er sprake van vaste prijzen afgesproken met de projectontwikkelaar.
Waardering niegg/overige grond- en hulpstoffen	● (E)		De niegg zijn gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. Hierbij is de positie Zuidoostbeemster fase 2 gewaardeerd tegen 56 Euro per vierkante meter conform voorgaande jaren. Het stellig voornemen tot ontwikkeling is aanwezig voor 2020. Daarnaast rust er ook nog een reserve op deze niegg voor toekomstige rentelasten. Wij achten deze waardering realistisch.

Controleverschil (CV)

Voorzichtig (V)

Evenwichtig (E)

Optimistisch (O)

Controleverschil (CV)

Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen

2.6. Uw jaarstukken geven voldoende inzicht

Wij hebben op hoofdlijnen de informatiewaarde van de jaarstukken beoordeeld. De jaarstukken 2014 bestaan volgens het BBV uit het jaarverslag en de jaarrekening. Op zijn beurt bestaat het jaarverslag uit de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. De jaarrekening bevat de programmarekening, de balans en een toelichting op beide. Hieronder hebben wij per belangrijk onderdeel van de jaarstukken onze visie opgenomen ten aanzien van de leesbaarheid en kwaliteit van het desbetreffende onderdeel.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Als uw accountant dienen wij ingevolge artikel 213, lid 3 onder d van de Gemeentewet te vermelden of uw jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geen tekortkomingen of inconsistenties te melden op dit gebied.

Gebeurtenissen na balansdatum – teruggaaf Veiligheidsregio

Voor het aftekenen van de jaarrekening is bekend geworden dat de Veiligheidsregio Zaanstad-Waterland een uitkering heeft gedaan uit de reserves aan de deelnemende gemeenten. Voor Beemster betekent dit een teruggaaf in 2015 van € 64.886 welke is verwerkt in de jaarrekening in de paragraaf gebeurtenissen na balansdatum. Gezien het besluit hiertoe is genomen in 2015 gaan wij akkoord met de verantwoording hiervan in de jaarrekening 2015 en de toelichting in de jaarrekening 2014.

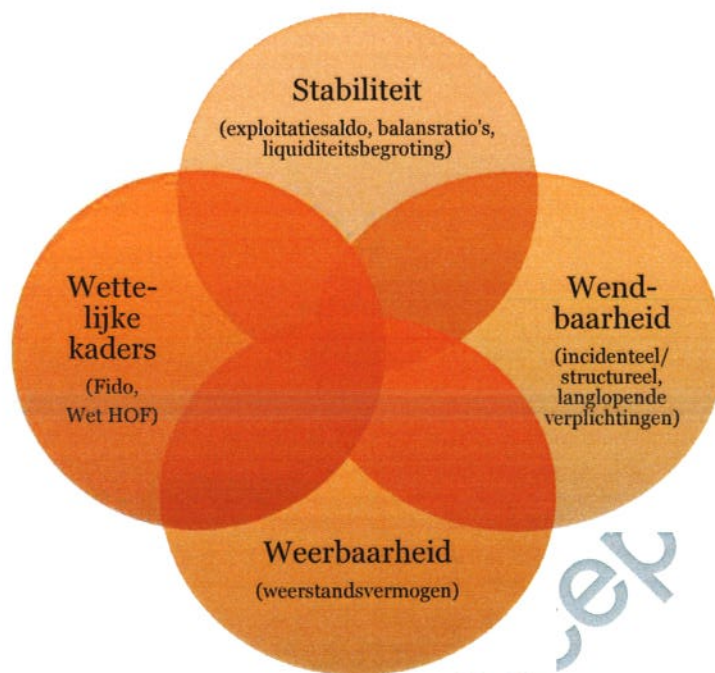
Het voorspellend vermogen van Beemster kan verder verbeterd worden

Om inzicht te geven in het voorspellend vermogen van de gemeente, geven wij in onderstaand overzicht weer wat de verschillen zijn tussen de primaire begroting, de aangepaste begroting en de programmarekening 2014.

(in € 1.000)	Begroting voor wijzigingen	Be groting na wijzigingen	Realisatie	Vershil (nadeel)
Resultaat voor mutaties	(581)	(770)	(1.023)	(253)
Mutaties reserves	581	282	453	171
Resultaat na mutatie reserves	0	(489)	(570)	(81)
In % van de omvangsbasis (totale lasten)	n.v.t	n.v.t	2%	2%

2.7. De financiële positie van Beemster

In ons accountantsverslag bij de jaarrekening 2014 informeren wij u over de financiële positie van Beemster. Uw financiële positie hebben wij nader beschouwd op vier aspecten te weten: financiële stabiliteit, financiële wendbaarheid, financiële weerbaarheid en wettelijke kaders.

Figuur 1 Vier domeinen van de financiële positie

Onderstaand gaan wij in op de financiële positie van Beemster per 31 december 2014 ten opzichte van de situatie per 31 december 2013.

Uit onderstaande toelichting blijkt dat de schuldenpositie van Beemster daalt. Dit vloeit voornamelijk voort uit het aflossen van kasgeldleningen en langlopende leningen gedurende 2014.

De analyse die wij onderstaand hebben opgenomen is gebaseerd op statische uitgangspunten. Deze uitgangspunten kunnen naar onze mening wel inzicht geven over de financiële situatie van een gemeente, maar wij wijzen u erop dat het ook van belang is om meer dynamisch naar de uitgangspunten te kijken. Om een goed oordeel te krijgen over de financiële situatie van uw gemeente is het ook van belang om ook naar toekomstige ontwikkelingen te kijken. Hierbij kan gedacht worden aan de totstandkoming van de meerjarenbegroting en de uitgangspunten die hierbij gehanteerd worden.

Gemeente Beemster is financieel evenwichtig

Zoals vorig jaar al aangegeven geeft de VNG aan dat de schuldenlast meer zegt over de financiële positie van gemeenten dan de hoogte van het eigen vermogen. Dit kan tot uitdrukking worden gebracht door de debt-ratio en het herfinancieringsrisico. Onderstaand geven wij u inzicht in deze ratio's voor Beemster per 31 december 2014 ten opzichte van de stand per 31 december 2013 en de normstelling die hiervoor als uitgangspunt gehanteerd wordt.

Kengetal	Norm	31-12-2014	31-12-2013
Debt-ratio (=1-solvabiliteitsratio)	< 80%	51%	58%

De debt-ratio geeft de verhouding van de schulden (exclusief voorzieningen) ten opzichte van het balanstotaal weer. Een debt-ratio boven de 80% geeft een signaal voor een slechte financiële situatie. Beemster heeft op basis van bovenstaande debt-ratio een goede financiële positie.

De flexibiliteit van Beemster is goed en laat een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van 2013

De gemeente is continu in beweging. Veranderingen in de maatschappij vragen om aanpassingen van de behoeften, ambities en doelstellingen van de gemeente. De mate waarin de gemeente hierop kan reageren kan worden uitgedrukt in de mutatie van onderstaande ratio's.

Kengetal	Norm	31-12-2014	31-12-2013
Netto schuld als aandeel van de exploitatie	< 100%	62 %	81 %
Netto schuld per inwoner	€ 2.343	€1.489	€ 1.871
Schuldevolutie per inwoner	n.v.t	(€ 382)	n.v.t

De netto schuld als aandeel van de exploitatie geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie en is te berekenen als de som van de kortlopende schulden, de langlopende schulden, de voorzieningen minus de financiële vaste activa en de liquide middelen, gedeeld door de totale inkomsten. Voor de normering geldt: hoe hoger het percentage, hoe groter het aandeel van de rentelasten in de totale exploitatie en daarmee hoe lager de flexibiliteit in het resterende budget. De grenzen liggen als volgt: > 150%: onvoldoende, tussen 150% en 100%: voldoende, < 100%: goed. Deze percentages zijn gebaseerd op een richtlijn van de VNG. Met een score van 62% scoort Gemeente Beemster op deze indicator goed.

De indicator netto schuld per inwoner wordt berekend door de hiervoor beschreven netto schuld te delen door het aantal inwoners. Voor de normering is gekeken naar het gemiddelde in Nederland van € 2.343 (bron: VNG 2012). Een afwijking van 20% wordt als acceptabel bestempeld.

Dat betekent dat de score als voldoende wordt gekwalificeerd als het bedrag ligt tussen € 1.886 en € 2.828. Bij een waarde lager dan € 1.886 is de score goed en bij een waarde hoger dan € 2.828 is de score onvoldoende. Ook bij deze indicator scoort Gemeente Beemster goed.

De schuldevolutie per inwoner betreft de mutatie van de netto schuld per inwoner ten opzichte van voorgaand boekjaar. Een daling van dit saldo laat een verslechtering zien in de financiële situatie van de gemeente. Voor gemeente Beemster is een daling van de schuldpositie zichtbaar (een negatief schuldevolutie). Dit betekent dat de financiële positie van de gemeente is verbeterd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

De gemeente is in staat om financiële tegenvallers en financiële risico's op te vangen

Ondanks een stabiele financiële positie staat de gemeente bloot aan externe factoren zoals rijksbezuinigingen, ontwikkeling decentralisaties en claims. Een belangrijke graadmeter voor de financiële positie is het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen. In uw paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening is dit nader uiteengezet en uitgesplitst in de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen (dekkings)maatregelen zijn getroffen. In onderstaande tabel hebben wij hiervan een samenvatting opgenomen:

(in € 1.000)	2014	2013	Vershil
A. Benodigd weerstandsvermogen	1.500	2.500	(1.000)
B. Algemene reserve na resultaat bestemming	3.370	2.874	496
(Tekort) / overschot aan weerstandsvermogen (A-B)	1.870	374	(xx)

In 2014 is uw algemene reserve toereikend om het benodigd weerstandsvermogen te dekken.

3. Uw interne beheersing kan aan kracht winnen

3.1. Uw interne beheersing kan aan kracht winnen in relatie met de samenwerking met Purmerend

In dit deel geven wij een samenvatting van de bevindingen, ten aanzien van de interne beheersing van de gemeente Beemster. In bijlage 5.2 hebben we wat meer in detail de status van onze bevindingen voor u opgenomen.

3.2. Concernbreed intern controleplan is aanwezig

Wij hebben geconstateerd dat er een concernbreed intern controleplan aanwezig is voortvloeiend uit de samenwerking met Purmerend. Het concern breed controleplan moet daarnaast nog wel worden uitgebreid met een goede risico analyse en een meer gedetailleerde controleaanpak.

3.3. Aangescherpte regelgeving voor samenwerking met interne accountantsfunctie

In 2013 zijn de internationale controlestandaarden met betrekking tot de positionering en het functioneren van een internal audit function aangescherpt. Bij het beoordelen van de verbijzonderde interne controles dienen wij deze aangescherpte regelgeving te hanteren. Drie elementen zijn hierbij van belang:

- Objectiviteit: staan functionarissen los van de organisatie, rapporteren zij direct aan de hoogste leiding;
- Deskundigheid: zijn functionarissen getraind, niet alleen op de inhoud van het proces maar ook op de (ontwikkelingen in) controletechniek;
- Is er sprake van een systematische en gedisciplineerde benadering met inbegrip van kwaliteitscontroles.

De verbijzonderde interne controles van gemeente Beemster zijn belangrijk voor de interne beheersing van de organisatie maar voldoen op dit moment niet volledig aan bovenstaande eis. Dit gaat met name om de positionering van de interne controle en het centraal rapporteren van bevindingen aan de directie.

Dit betekent dat wij deze werkzaamheden niet één op één over kunnen nemen maar aanvullende controlewerkzaamheden moeten uitvoeren in 2014. Wij adviseren de organisatie na te gaan wat het ambitieniveau is ten aanzien van de verbijzonderde interne controles en te bepalen in hoeverre gemeente Beemster wil toegroeien naar een volledige internal audit function.

Concrete voorbeelden zijn dat de verbijzonderde interne controle op de procedures inkoop niet fysiek worden gereviewed door een onafhankelijke reviewer. Ten tweede is niet altijd zichtbaar vast te stellen dat de controllers akkoord geven op de uitgevoerde werkzaamheden doormiddel van een handtekening op het controlememorandum. Verder is er bij de VIC inkomensoverdrachten sprake van onvoldoende objectiviteit in het proces gezien de IC medewerker ook bevoegd is tot het vaststellen van subsidies.

Als laatste willen wij opmerken dat de VIC's vaak niet tijdig gereed zijn voor aanvang van onze accountantscontrole. Dit betreft voornamelijk de VIC op lonen en salarissen, burgerzaken, inkoop en inkomensoverdrachten.

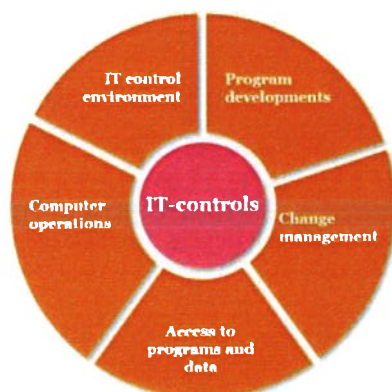
De VIC op de verhuuropbrengsten, grondexploitaties en Europese aanbestedingen heeft niet (voldoende) plaatsgevonden gedurende 2014 waardoor er een verhoogd risico is op onrechtmatigheden. Qua de verhuuropbrengsten zijn er in 2014 veel werkzaamheden verricht om het gemeentelijk vastgoed in kaart te brengen. Hierbij zijn veel achterstalligheden gecorrigeerd en/of acties zijn ondernomen. Voor 2015 raden wij aan een gedegen VIC uit te voeren op de vastgoedwaardering en de verhuuropbrengsten. Gekozen is om geen ic grondexploitaties op te stellen gezien de geringe mutaties, echter is het goed om hiervoor wel een vast intern controleplan plus controle op uit te voeren om complexiteiten tijdig te identificeren en te adresseren. De Europese aanbestedingen verdienen verscherpte aandacht om onrechtmatigheden tijdig te identificeren, nu is dit alleen achteraf door ons beoordeeld.

3.4. Overall rapportage bevindingen VIC ten behoeve van de rechtmatigheid is niet opgesteld.

Wij hebben vastgesteld dat er geen rapportage is opgesteld met daarin de overall bevindingen en conclusies van de VIC's inclusief een oordeel voor de rechtmatigheid. Wij adviseren dit te borgen in de P&C cyclus om het college en de raad te informeren hieromtrent.

3.5. Bevindingen ten aanzien van uw IT-omgeving

Vanuit wet- en regelgeving is het vereist dat wij een reflectie geven op de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij beoordelen uw geautomatiseerde gegevensverwerking op de volgende vijf aspecten:

Uit onze controle blijkt dat er op dit gebied enkele zaken zijn die aan u dienen te worden gemeld. Voor uw ICT omgeving steunt u op de ambtelijke organisatie van de gemeente Purmerend uit hoofde van de samenwerkingsovereenkomst. Het is ons tijdens de uitvoering van onze werkzaamheden op de IT omgeving van Purmerend opgevallen dat er slechts beperkte monitoring van activiteiten op het netwerk, werkplekken en activiteiten op het netwerk uitvoert worden. Voor de belangrijkste IT bevindingen en de opvolging daarvan door de organisatie verwijzen wij naar bijlage 5.3.

3.6. Fraudebeheersing

De verantwoordelijkheid voor de jaarrekening berust bij het college van burgemeester en wethouders. Uit dien hoofde zijn zij verantwoordelijk voor het beschermen van het vermogen van gemeente Beemster, het voeren van een afdoende financiële administratie en het in stand houden van een geschikt systeem van interne beheersing (waaronder procedures voor het waarborgen van de betrouwbaarheid en continuïteit van geautomatiseerde systemen en het voorkomen en opsporen van fraude, overige onregelmatigheden en fouten en niet-naleving van wet- of regelgeving). Wij hebben onze controle zodanig ingericht dat wij er redelijk, maar niet absoluut, zeker van kunnen zijn dat materiële afwijkingen in de jaarrekening (waaronder materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude) aan het licht zullen komen.

Onze controle bestond niet uit een uitvoerige controle van transacties zoals noodzakelijk zou zijn om fouten of fraude die niet hebben geleid tot materiële afwijkingen in de jaarrekening te kunnen opsporen. Het dient te worden onderkend dat het controleproces inherente beperkingen kent.

Als gevolg van de aard van fraude, met name wanneer daarbij sprake is van verhulling door samenzwering en vervalsing van documenten, is het mogelijk dat bij een controle die is opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden materiële fraude niet wordt ontdekt.

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2014 hebben er geen integriteits issues plaatsgevonden aldus het college.

3.7. Wij bevestigen onze onafhankelijkheid over het boekjaar 2014

We hebben onze naleving van de externe standaarden, de wereldwijde onafhankelijkheidsstandaarden van PwC en de onafhankelijkheidsregels van gemeente Beemster voor onze totale dienstverlening in 2014 bewaakt en bevestigen dat we aan deze onafhankelijkheidsverplichtingen hebben voldaan.

4. 2015 en verder

4.1. De invoering van de decentralisaties brengt veel risico's met zich mee

Inmiddels zijn de decentralisaties geïmplementeerd binnen uw gemeente. Een spannende tijd die kansen en risico's met zich meebrengt. We hebben beperkt aandacht besteed in dit boekjaar aan de decentralisaties. Dit zal uiteraard in 2015 plaatsvinden.

Processen lijken ingericht, procesbeschrijvingen zijn nog niet allemaal geactualiseerd

De decentralisaties hebben een grote impact op de werkwijzen binnen de gemeenten. Het is belangrijk dat deze nieuwe werkwijzen worden geïntegreerd in het interne controleplan 2015. Wij vragen u hiervoor wel passende aandacht zodat ook tijdige tussentijdse bij- en aansturing in processen mogelijk is.

Verantwoording rechtmatige verstrekkingen PGB-budgetten is een aandachtspunt

Met ingang van 2015 wordt de financiële uitbetaling, registratie en afwikkeling van de PGB-budgetten voor gemeenten uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Voor de gemeente is het van belang grip te hebben op juiste en rechtmatige verantwoording van de gemeentelijke bestedingen. Op dit moment wordt door de SVB gekeken naar een mogelijke verantwoordingsystematiek richting gemeenten. Deze ontwikkeling is ook voor uw gemeente van belang. Daarnaast is het van belang dat de gemeente zelfstandig een monitoring heeft op deze uitgavenstroom.

Verantwoording rechtmatige verstrekkingen van zorg is een aandachtspunt

Voor het leveren van zorg hebt u eind 2014 contracten gesloten met leveranciers. Tegelijkertijd waren nog niet alle cliënten die zorg ontvingen in 2014 in beeld en is afgesproken dat zorg aan bestaande cliënten vooralsnog wordt gecontinueerd. In de loop van 2015 zult u declaraties van de zorgaanbieders ontvangen en moet u alsnog vaststellen dat de gedeclareerde kosten rechtmatig zijn. Naar verwachting zal een belangrijk deel passen binnen de afgesloten contracten, waarbij u vanzelfsprekend wel moet vaststellen dat

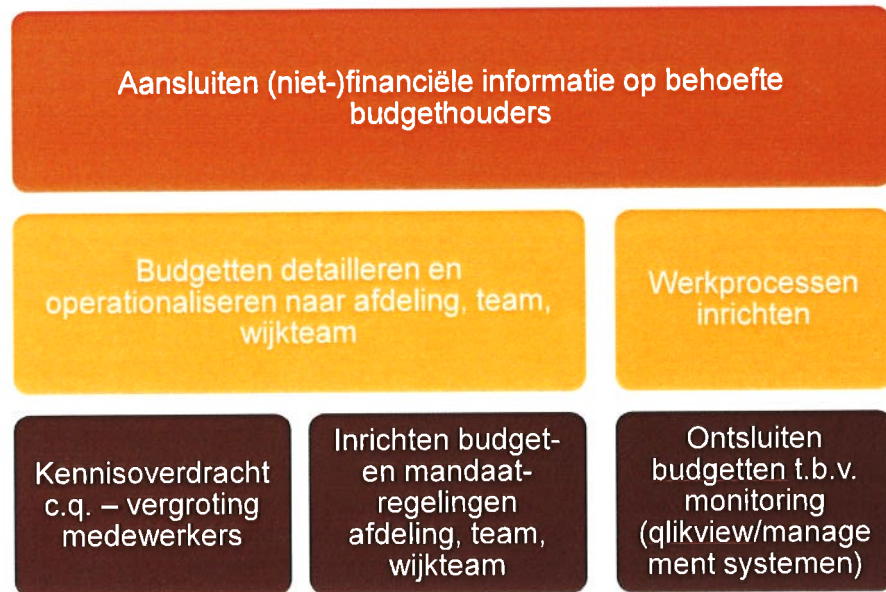
aan de bepalingen van het contract is voldaan. Daarnaast zal er ook een deel van de zorg wellicht niet passen. Voor dergelijke gevallen waar de zorg wel is gecontinueerd moet u nog een overgangsregeling overeenkomen met de zorgaanbieders.

Wij adviseren u op korte termijn de afspraken te maken over de wijze van verantwoorden door de zorgaanbieders en de verwachte werkzaamheden van de huisaccountant daarbij vast te leggen in een controleprotocol.

Aandacht voor de volgende stap: invullen periodieke informatievoorziening is van groot belang

Gegeven de nog bestaande onzekerheden is het van groot belang dat de gemeente mede in het licht van de noodzakelijke voortgang meerdere scenario's uitwerkt en bovendien ervoor zorg draagt dat in het implementatietraject voldoende mogelijkheden worden ingebouwd om bij te sturen (kostenflexibiliteit) en bovendien wordt zorggedragen voor vroegtijdige, specifieke stuurinformatie over de voortgang van de decentralisaties in hun onderlinge samenhang, bij voorkeur langs de lijnen van het hiervoor genoemde uitgewerkte plannen. Daarnaast is het van belang om benodigde management- en sturingsinformatie te ontwikkelen. U heeft aangegeven hier mee gestart te zijn en beoogt dit in het voorjaar 2015 af te ronden.

Aandachtspunten zijn bijvoorbeeld:

Figuur 2 Aandachtspunten voor de realisaties

Wij vinden het van belang om vroegtijdig mee te kijken

Zoals aangegeven is de invoering van de decentralisaties geen onderdeel van de jaarrekening 2014 en valt de beoordeling daarvan dit jaar buiten onze oordeelsvorming. Wel vinden wij het van belang om de huidige ontwikkelingen op de voet te blijven volgen zodat wij met elkaar tijdig inzicht hebben op de effecten van de implementatie voor het boekjaar 2015. Wij zullen daarom niet pas in het najaar 2015 naar deze processen kijken, maar zullen (bij een benoeming na de huidige lopende aanbesteding) voor de zomer 2015 reeds beoordelen in hoeverre de opzet is ingericht binnen de gemeente en of ook conform de beoogde werkwijzen wordt gewerkt. Wij zullen het college tussentijds adviezen geven ten aanzien van gesignaleerde aandachtspunten en/of verbeterpunten.

4.2. *Significante wijzigingen in de Nederlandse regelgeving inzake controles*

We sluiten ons aan bij de voorgestelde maatregelen uit het rapport “In het publiek belang”

Op 25 september 2014 bracht een werkgroep van jonge accountancy professionals een het veelomvattende rapport “In het publiek belang” uit, met daarin concrete voorstellen om de kwaliteit en onafhankelijkheid van wettelijke controles te verbeteren. Deze voorstellen zijn door de politiek en binnen de sector goed ontvangen.

De Minister van Financiën heeft aangekondigd dat in 2015 een breed pakket aan maatregelen zal worden voorgelegd om de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en, indien van toepassing, andere wet- en regelgeving aan te passen. Deze wijzigingen zullen bepaalde voorstellen vanuit het hierboven genoemde rapport alsmede de aangenomen EU audit reform voorstellen effectueren en zijn naar verwachting de volgende:

- Accountantsorganisaties met een OOB-licentie moeten een onafhankelijke raad van commissarissen instellen op het niveau van de Nederlandse holding van de netwerkorganisatie, waarin accountantsorganisaties internationaal samenwerken.
- De zogenoemde (mede-)beleidsbepalers van accountantsorganisaties zullen onderworpen worden aan een geschiktheidstoets, die zal worden uitgevoerd door de AFM.
- De AFM krijgt toestemming om de resultaten van inspecties naar de kwaliteit van uitgevoerde wettelijke controles te delen met (de personen belast met governance bij) de respectievelijke controle-cliënten.
- Accountantsorganisaties worden wettelijk verplicht om adequate maatregelen te treffen om de bevindingen van de AFM te adresseren/te herstellen.
- De aanbeveling om de Nederlandse definitie van OOB's uit te breiden en de consequenties daarvan zullen worden onderzocht.

Andere maatregelen zullen door de sector zelf geïmplementeerd worden. Wij omarmen de voorstellen en hebben onszelf geïmmiteerd om ze zo vroeg mogelijk te implementeren. De belangrijkste aanbevelingen, die – wanneer ze door PwC zijn overgenomen – onze controle-relatie met gemeente Beemster zullen beïnvloeden, zijn:

- Een verplichte uitgebreide controleverklaring (die ingaat op de belangrijkste aandachtsgedieden in de uitgevoerde controle, de gekozen

controlebenadering, de uitgevoerde controlewerkzaamheden en de daarbij toegepaste materialiteit) en een verplichte actieve opstelling van de accountant op de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA).

- Uitbreiding van de accountantsverklaring en een splitsing van de controleverklaring met betrekking tot de jaarrekening en een verklaring bij het directieverslag.
- Meer uitgebreide rapportage ten aanzien van frauderisico's en continuïteit aan de personen belast met governance.
- De accountant mag alleen een controleopdracht aanvaarden of ingaan op een verzoek om een voorstel uit te brengen voor de controle, als deze rechtstreeks wordt ontvangen van het toezichthoudende orgaan raad; het is niet langer toegestaan dat de ondernemingsleiding als opdrachtgever van het accountantskantoor fungeert

In lijn met de voorstellen zal de grens met betrekking tot de verplichte wettelijke controle worden verhoogd en de Minister van Financiën zal evalueren of Nederlandse definitie van Organisaties van Openbaar Belang (OOB's) dient te worden uitgebreid met ondernemingen of organisaties met een bepaalde omvang die (deels) met publieke middelen zijn gefinancierd. Voorbeelden die worden genoemd zijn gemeenten, provincies, woningbouwcorporaties, gezondheidszorg- en onderwijsinstellingen.

Verplichte kantoorroulatie in NL

De Minister van Financiën heeft aangegeven dat de huidige periode van 8 jaar, waarna kantoorroulatie verplicht is, zal worden aangepast aan de nieuwe EU-regels hieromtrent. Dit heeft tot gevolg dat roulatie verplicht wordt na 10 jaar. Het is nog niet bekend wanneer de voorstellen voor de nieuwe wetgeving worden gepubliceerd en vanaf welke datum ze van kracht worden.

Geen wijzigingen in de toegestane diensten aan Nederlandse OOB's;

De nieuwe EU regelgeving stelt substantiële beperkingen aan de mogelijkheden tot het verlenen van non-audit services aan niet-Nederlandse dochterondernemingen van Nederlandse OOB's in andere EU-lidstaten. De Nederlandse benadering om slechts gedefinieerde "controlediensten" toe te staan en alle andere diensten te verbieden, zal niet worden aangepast aan de benadering zoals door de EU gekozen in de EU audit reform voorstellen. De EU heeft gekozen voor een lijst van 'niet toegestane diensten', die door de EU lidstaten, indien gewenst, kan worden uitgebreid. In appendix A.4. vindt u meer informatie over de diensten die onder de nieuwe EU regelgeving niet meer zijn toegestaan.

4.3. In 2015 extra last vakantiegeld

In het principe akkoord cao gemeenten 2013-2014 wordt het Individuele Keuzebudget (IKB) geïntroduceerd. Uiterlijk 1 januari 2016 moet dit ingevoerd worden. Het vakantiegeld is onderdeel van het IKB en moet gereserveerd en ingezet worden in het jaar dat het opgebouwd wordt. De afspraken over het uitbetalen van het vakantiegeld over de periode juni tot en met december 2015 zijn nog niet bekend. De mogelijke varianten zijn:

- Volledige uitkering 2015
- Volledige uitkering 2016
- Uitkering gespreid over 2015 en 2016

De commissie BBV is van mening dat het moment van uitbetalen niet leidend is voor het moment dat de last moet worden genomen. De verplichting tot het uitbetalen van het opgebouwde vakantierecht over de periode juni-december 2015 vindt zijn oorsprong in 2015. In de jaarrekening 2015 zal daarom deze extra last van deze zeven maanden verantwoord moeten worden. Dit betreft een feitelijke verplichting welke als kortlopende schuld verantwoord moet worden, tenzij al uitbetaald in 2015. Wij adviseren u om indien dit nog niet gebeurd is met deze extra last rekening te houden in (bijgestelde) begroting 2015

4.4. Inventariseer tijdig uw vennootschapspositie

De huidige Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Wet Vpb) heeft ter zake van de positie van overheidslichamen al tientallen jaren geen echte wijziging meer ondergaan. De Europese Commissie (EC) heeft Nederland verzocht de ongelijkheid tussen overheid en bedrijfsleven op te heffen. In grote lijnen schrijven de Europese regels voor, dat indien activiteiten zowel door overheidslichamen als door private partijen (kunnen) worden verricht er geen sprake mag zijn van ongeoorloofde (fiscale) staatssteun. Grosso modo is daarvan sprake als de overheidslichamen niet worden belast met vennootschapsbelasting en de private partijen wel. Anders gezegd: tussen hen moet sprake zijn van een fiscaal 'Level Playing Field'.

Van een dergelijke fiscale gelijkheid is volgens de EC nu in Nederland onvoldoende sprake. Daarom heeft de EC op 2 mei 2013 geoordeeld, dat Nederland passende maatregelen moet treffen om de bestaande regels zodanig aan te passen dat wel sprake is van een Level Playing Field.

Op Prinsjesdag, 17 september 2014, is het definitieve wetsvoorstel gepresenteerd aan de Tweede Kamer. Het wetgevende proces is beoogd razend snel plaats te vinden. Het wetsvoorstel is op 18 december 2014 door de Tweede Kamer aangenomen. Inmiddels zijn de voorbereidingen voor de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer in volle gang. De wet zal dan per 1 januari 2016 van toepassing worden.

Welke impact kan het wetsvoorstel hebben?

De wijziging raakt publiekrechtelijke rechtspersonen zoals de Staat (meer precies de departementen), gemeenten, provincies, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen, ZBOs, maar ook private rechtspersonen waarin zij deelnemen of anderszins (bijvoorbeeld bestuurlijk) mee gelieerd zijn.

Naar nu in het algemeen wordt verwacht zal er forse impact kunnen optreden ten aanzien van (oa):

- grond- en vastgoedbedrijven;
- vervoersactiviteiten;
- exploitatie van bijzonder accommodaties zoals zwembaden;
- dienstverlening buiten de eigen kring;
- allerlei samenwerkingsverbanden bijvoorbeeld op het gebied van afval, ICT;
- financieringsactiviteiten.

Vrijstellingen

Hoewel het wetsvoorstel voorziet in een aantal belangrijke vrijstellingen zoals de interne-, de overheidstaak- en de samenwerkingsverbandvrijstelling zullen, ook als die vrijstellingen van toepassing zijn, de administratie- en compliance

verplichtingen fors toenemen. Dit heeft onder andere te maken met de wijze waarop deze vrijstellingen nu zijn vormgegeven.

Op 18 december 2014 is door de Tweede Kamer een amendement aangenomen waarmee een aanvullende vrijstelling wordt opgenomen. Als gevolg van dit amendement kunnen activiteiten die op basis van een dienstverleningsovereenkomst worden verricht aan een ander overheidslichaam worden vrijgesteld. Voorwaarde voor de vrijstelling is dat de betreffende activiteiten bij de afnemer van deze dienst onder de overheidstaakvrijstelling zouden vallen, als de activiteiten door het afnemende overheidslichaam zelf zouden worden verricht.

Wat kunt u nu doen?

Vele partijen zijn nu echt gestart met opleidingen en inventarisaties om zo Vpb kennis op te bouwen en grip te krijgen op de mogelijke impact voor onder andere begrotingen en plannen. Een bijzonder punt van aandacht vormt de identificatie en allocatie van de voor de Vpb in aanmerking te nemen opbrengsten en kosten als ook waar relevant het opstellen van een openingsbalans. Tot slot is het ook van belang tijdig bewustzijn te creëren binnen uw organisatie en na te denken over vragen als wie verantwoordelijk is voor wat en wat de eventuele veranderingen zijn ten aanzien van de interne organisatie en processen.

Kortom het 'Vpb dossier' is nu echt en zal heel snel realiteit worden. Het eigen Vpb-dossier is altijd maatwerk. De echte impact bij u is altijd sterk afhankelijk van de feiten en omstandigheden, maar ook van de mogelijkheden en de bereidheid om te heroriënteren (op activiteiten) en te herstructureren.

5. Bijlagen

5.1. Single information Single audit (SiSa)

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de bijlage inzake SiSa bij de jaarrekening 2014 van gemeente Beemster. Onze werkzaamheden varieerden van het beoordelen van de interne beheersing tot het uitvoeren van detailcontroles. In de bijlage bij de jaarrekening zijn twee typen indicatoren opgenomen:

- Indicatoren (bedragen en andere kwantitatieve gegevens, veelal prestatie-indicatoren), die van invloed zijn op de financiële vaststelling.
- Indicatoren, zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de eerste indicator geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de bijlage. Wij hebben op deze indicatoren een reguliere rechtmatigheidscontrole uitgevoerd en indien specifiek gevraagd, is de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld. De tweede indicator heeft normaliter geen directe relatie met de gemeentelijke jaarrekening. Deze indicatoren zijn noodzakelijk voor het departementale jaarverslag. Bij deze indicatoren hebben wij alleen de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld en dus niet de rechtmatigheid vastgesteld.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale overheden ('BADO') zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

In dit rapport van bevindingen hebben wij per specifieke uitkering fouten en onzekerheden, boven een vastgestelde financiële grens, opgenomen voor zover deze niet door de gemeente zijn gecorrigeerd. De financiële grens is afhankelijk gesteld van de omvangsbasis van de regeling. De omvangsbasis wordt gebaseerd op de gevraagde indicator. Bij een gevraagde indicator van 'bestedingen gedurende het jaar' wordt de omvangsbasis bijvoorbeeld gevormd door de bestedingen in de regeling. De financiële grens is per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan € 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Het gaat alleen om het rapporteren van de waargenomen fouten en onzekerheden voortkomende uit de accountantscontrole.

Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole uitgegeven door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties rapporteren wij door middel van de volgende voorgeschreven tabel de geconstateerde fouten of onzekerheden per regeling.

Nr	Naam specifieke uitkering of overige	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
G1C1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2014	€ 0	n.v.t.	n.v.t.
G1C2	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2013	€ 0	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Wwb _gemeente 2014	€ 0	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2014	€ 0	n.v.t.	n.v.t.
G5	Wet Participatiebudget (Wpn)_gemeente 2014	€ 0	n.v.t.	n.v.t.

Concept tbv bespreking

5.2. Overzicht bevindingen interne beheersing

Bevinding	Status 2014	Reactie management
1. Intern oordeel ten aanzien van de rechtmatigheid moet worden opgesteld (coördinerende functie op interne controles).	X	Bij de interne controle van 2015 zal de samenvattende overall conclusie van de interne controles worden opgesteld. Deze zal bij de start van de controle aanwezig zijn.
2. Jaarrekeningproces gericht op de afgrenzing van kosten en opbrengsten verdient aandacht	●	Ten aanzien van de het goed administreren van verplichtingen en het bepalen van vorderingen en schulden wordt gewerkt. De ambtelijke fusie met gemeente Purmerend heeft hierbij een grote rol gespeeld ten aanzien van het verbeteren hiervan.
3. Analyse van het gemeentelijk vastgoed is in uitvoering maar nog niet afgerond	●	Er heeft een analyse plaatsgevonden op volledigheid van de facturering en de waardering van het gemeentelijk vastgoed. Deze analyse was echter niet tijdig aanwezig bij de eindejaarscontrole waardoor additionele gegevensgerichte werkzaamheden van de accountant benodigd waren.
4. Geen projectadministratie (grondexploitatie) aanwezig. (Opmerking vanuit controle Purmerend ook van toepassing op Beemster)	✓	Financiële projectadministratie in Decade is in 2014 operationeel gegaan. Het begrip projectadministratie leent zich voor verschillende interpretatie ook binnen de verschillende afdelingen. De financiële projectadministratie is ingericht, per project zijn de kosten en opbrengsten voldoende inzichtelijk.
5. Contractenregister is onderhanden (Opmerking vanuit controle Purmerend ook van toepassing op Beemster)	●	Het contractenregister is niet volledig gevuld. Het systeem is niet optimaal te gebruiken voor het totale contractmanagement. We zullen verder onderzoeken hoe en op welke wijze we dit efficiënter kunnen gebruiken. Medio 2016 wordt dit afgerond.

- ✓ Opgevolgd
- X Geen actie ondernomen
- Opvolging onderhanden

5.3. Overzicht status bevindingen IT omgeving

Bevinding ten aanzien van IT	Status 2014	Reactie management
1. Accounts/rechten bij uitdiensttreding medewerkers en wijzigingen in de organisatie	●	Dit onderdeel heeft idem 2013 verhoogd aandacht gekregen. Gewerkt wordt aan een systematische vergelijking van de medewerkers/users in actieve dienst en de verschillende systemen. De actie wordt afgerond met een periodieke controle en bewaakt door de security officer. Volledige implementatie hiervan is afgerond voor september 2014.
2. Toepassen best practice wachtwoorden op bestaande systemen	●	Het mogelijk maken van best practice wachtwoorden wordt periodiek aangekaart bij de leveranciers. De applicaties waarin dit niet mogelijk is (o.a. Decade en 20/20 vision) worden expliciet meegenomen in bewustwordingsacties onder de gebruikers in 2014 en 2015. Blijvend punt van aandacht dat wordt ingebed in de reguliere werkzaamheden.
3. Informatiebeveiliging algemeen en security management	●	De functie van securitymanagement wordt in april/mei opnieuw ingevuld en minder kwetsbaar (voorheen één persoon) gemaakt. Samen met de informatiebeveiligingsfunctie in de lijn is één plan gemaakt met bewustwordingsacties, periodieke audits, penetratiestests, actieve monitoring en security incidenten procedure. Het informatiebeveiligingsbeleid is nu vastgesteld op het niveau van het college. De bewustwordingscampagne hieromtrent word momenteel voorzichtig opgestart onder leiding van de concerncontroller, manager bedrijfsvoering en de manager stadsbeheer.

- ✓ Opgevolgd
- ✗ Geen actie ondernomen
- Opvolging onderhanden